ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 30. janvārī[1]

Lieta C-658/11

Eiropas Parlaments
pret

Eiropas Savienības Padomi

Nolīgums starp Eiropas Savienību un Maurīcijas Republiku par nosacījumiem attiecībā uz aizdomās par pirātismu turētu personu nodošanu no Eiropas Savienības vadītajiem jūras spēkiem Maurīcijas Republikai — Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) — Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa — Sadarbība attīstības jomā — Juridiskā pamata izvēle — LESD 218. panta 6. un 10. punkts

1. Izskatāmajā lietā par pirātisma apkarošanu pie Somālijas krastiem Tiesa ir aicināta precīzi nošķirt trīs Eiropas Savienības ārējās darbības jomas, proti, kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP), brīvības, drošības un tiesiskuma telpas (turpmāk tekstā – "BDTT") ārējo aspektu un sadarbību attīstības jomā.

2. Šī lieta, it īpaši pēc 2012. gada 19. jūlija sprieduma lietā Parlaments/Padome[2] pasludināšanas, attiecībā uz starptautiskā terorisma apkarošanu atkārtoti liecina, ka, stājoties spēkā Lisabonas līgumam, kaut pīlāri formāli izzuda, nav atcelta nepieciešamība precizēt attiecīgās Savienības politiku piemērošanas jomas.

3. Šis uzdevums ir sarežģīts, jo runa ir par drošības mērķi. Šis mērķis ir kopīgs gan KĀDP, gan BDTT. Minētais mērķis ir saistīts arī ar sadarbības politiku attīstības jomā, ciktāl drošība ir obligāts priekšnoteikums attīstībai attiecīgajās valstīs.

4. Tomēr Savienības politikas jomas ir jānošķir no citām ES politikas jomām KĀDP specifikas dēļ.

5. Šai specifikai it īpaši ir raksturīga Eiropas Parlamenta ierobežotā loma saistībā ar KĀDP. No šī viedokļa raugoties, skaidru kritēriju noteikšana, lai definētu šīs politikas piemērošanas jomu salīdzinājumā ar citām Savienības ārējās darbības jomām, ir konkrēts konstitucionāls jautājums.

6. Ceļot prasību, Eiropas Parlaments lūdz atcelt Padomes 2011. gada 12. jūlija Lēmumu 2011/640/KĀDP par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Maurīcijas Republiku par nosacījumiem attiecībā uz aizdomās par pirātismu turētu personu un to atsavinātā īpašuma nodošanu no Eiropas Savienības vadītajiem jūras spēkiem Maurīcijas Republikai un par aizdomās par pirātismu turētu personu stāvokli pēc nodošanas[3] parakstīšanu un noslēgšanu.

7. Apstrīdētais lēmums ir pamatots ar LES 37. pantu, kā arī ar LESD 218. panta 5. un 6. punktu.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — C-130/10.

3 — OV L 254, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums".

8. Saskaņā ar LES 37. pantu, kas ietilpst ES Līguma V sadaļas 2. nodaļā, kuras nosaukums ir "Īpaši noteikumi par [KĀDP]", "Savienība var noslēgt nolīgumus ar vienu vai vairākām dalībvalstīm vai starptautiskām organizācijām tajās jomās, uz kurām attiecas šī nodaļa".

9. LESD 218. pantā ir paredzēti noteikumi, kas attiecas uz sarunām par starptautiskajiem nolīgumiem, to parakstīšanu un noslēgšanu. Tā redakcija ir šāda:

"1. Neskarot 207. pantā paredzētos īpašos noteikumus, Savienības nolīgumus ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām apspriež sarunās un noslēdz saskaņā ar turpmāk norādīto procedūru.

2. Padome atļauj sākt sarunas, pieņem sarunu norādes, atļauj nolīgumu parakstīšanu un noslēdz nolīgumus.

3. Ja paredzētais nolīgums vienīgi vai galvenokārt attiecas uz [KĀDP], Komisija vai Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos sniedz ieteikumus Padomei, kura pieņem lēmumu, atļaujot sākt sarunas un atkarībā no paredzētā nolīguma priekšmeta izvirzot Savienības sarunu vadītāju vai sarunu grupas vadītāju.

[..]

5. Pēc sarunu vadītāja priekšlikuma Padome pieņem lēmumu, ar kuru atļauj parakstīt nolīgumu un vajadzības gadījumā to provizoriski piemērot līdz brīdim, kad tas stājas spēkā.

6. Padome pieņem lēmumu par nolīguma noslēgšanu pēc nolīguma sarunu vadītāja priekšlikuma. Izņemot gadījumus, kad nolīgumi attiecas vienīgi uz [KĀDP], Padome lēmumu par nolīgumu noslēgšanu pieņem:

a) ar [..] Parlamenta piekrišanu šādos gadījumos:

[..]

v) slēdzot nolīgumus jomās, kurās vai nu piemēro parasto likumdošanas procedūru, vai arī īpašu likumdošanas procedūru, kad ir nepieciešama [..] Parlamenta piekrišana.

[..]

b) pēc apspriešanās ar [..] Parlamentu citos gadījumos. [..]

[..]

10 [..] Parlamentu nekavējoties un pilnīgi informē visos procedūras posmos.

[..]"

10. Savas prasības pamatojumam Parlaments izvirza divus pamatus.

11. Pirmajā pamatā Parlaments apgalvo, ka Nolīgums starp Eiropas Savienību un Maurīcijas Republiku par nosacījumiem attiecībā uz aizdomās par pirātismu turētu personu un to atsavinātā īpašuma nodošanu no Eiropas Savienības vadītajiem jūras spēkiem Maurīcijas Republikai un par aizdomās par pirātismu turētu personu stāvokli pēc nodošanas[4] neattiecas tikai uz KĀDP LESD 218. panta

4 — Turpmāk tekstā – "nolīgums".

6. punkta otrās daļas izpratnē, jo nolīguma mērķis un saturs attiecas arī uz policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās un sadarbību attīstības jomā, un ka šajās jomās ir piemērojama parastā likumdošanas procedūra. Tāpēc lēmums noslēgt nolīgumu būtu bijis jāpieņem pēc Eiropas Parlamenta piekrišanas saņemšanas saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta otrās daļas a) apakšpunkta v) punktu.

12. Otrajā pamatā Parlaments apgalvo, ka Padome ir pārkāpusi LESD 218. panta 10. punktu, nekavējoties un pilnīgi nesniedzot informāciju visos procedūras posmos.

13. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2012. gada 5. jūnija rīkojumu Čehijas Republikai, Francijas Republikai, Itālijas Republikai, Zviedrijas Karalistei, kā arī Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam.

14. Turklāt Komisijai tika atļauts iestāties lietā mutvārdu procesā Parlamenta prasījumu atbalstam.

I – Par pamatu saistībā ar LESD 218. panta 6. punkta otrās daļas pārkāpumu

A – *Par jēdziena "nolīgums" attiecībā tikai uz KĀDP interpretāciju*

15. Parlaments aizstāv tādu jēdziena nolīgums šauru interpretāciju, kas attiecas tikai uz KĀDP. Parlaments uzskata, ka Padome esot tiesīga noslēgt starptautisku nolīgumu, neapspriežoties ar Parlamentu vai nesaņemot tā apstiprinājumu, tikai izņēmuma gadījumos un ja šis nolīgums, kurā nav nekādu ar citām Savienības politikas jomām saistītu elementu, attiecas tikai uz KĀDP.

16. Šajā tiesvedībā Parlaments apgalvo, ka izskatāmais nolīgums satur sastāvdaļas, kas attiecas uz trijām dažādām Savienības politikas jomām, proti, KĀDP, policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās un sadarbību attīstības jomā. Tas uzskata: ja viena no šīm sastāvdaļām ir klātesoša nolīgumā, lai arī tai ir sekundāra un papildu nozīme, tad ir piemērojams pienākums saņemt Parlamenta apstiprinājumu. Parlaments uzskata, ka šajā situācijā nevar uzskatīt, ka nolīgums attiecas tikai uz KĀDP.

17. Turpretī Padome aizstāv viedokli, ka nolīgums satur tikai tādas sastāvdaļas, kas attiecas uz KĀDP, tas ir, gan pamata, gan papildu sastāvdaļas. Pat tad, ja būtu iespējams identificēt šīs sastāvdaļas, tās būtu tikai papildu sastāvdaļas, tāpēc nepieciešamība pievienot citu juridisko pamatu nerastos. Tā kā izvēlētais juridiskais pamats pēc būtības attiecas tikai uz KĀDP, būtu jāsecina, ka, no procesuālā viedokļa raugoties, nolīgums "attiecas tikai uz KĀDP" LESD 218. panta 6. punkta otrās daļas izpratnē, tāpēc Parlamentam nav jādod sava piekrišana, lai Padome varētu pieņemt lēmumu par šā nolīguma noslēgšanu.

18. Tāpat kā Padome un dalībvalstis, kas ir iestājušās izskatāmajā lietā, es uzskatu, ka nolīgums "attiecas tikai uz [KĀDP]" LESD 218. panta 6. punkta otrās daļas izpratnē ar nosacījumu, ja lēmums par šā nolīguma noslēgšanu ir pamatots tikai ar materiālo juridisko pamatu, kas attiecas uz KĀDP, proti, ja nav izmantots nekāds cits materiālais juridiskais pamats.

19. Manuprāt, būtu neatbilstīgi izskatīt jautājumu par starptautiska nolīguma noslēgšanas procedūru, iepriekš neaplūkojot jautājumu par materiālā juridiskā pamata noteikšanu, kurš piešķir Eiropas Savienībai kompetenci pieņemt šādu nolīgumu, jo šie divi jautājumi ir cieši saistīti. Šādas nošķiršanas dēļ būtu jāveic dubulta pārbaude, kas ietvertu jaunu kritēriju definēšanu, lai noteiktu, vai nolīgums attiecas vai neattiecas tikai uz KĀDP, ar nenoteiktiem rezultātiem izraisot juridisku nenoteiktību.

20. Tāpēc pirms procesuālā juridiskā pamata noteikšanas ir jānosaka materiālais juridiskais pamats, kas atļauj Savienībai pieņemt starptautisku nolīgumu. Turklāt šāda pieeja ir atbalstīta arī Tiesas judikatūrā, ar kuru saskaņā "ne jau procedūras nosaka tiesību akta juridisko pamatu, bet tiesību juridiskais pamats nosaka procedūras, kas jāievēro, lai aktu pieņemtu"[5].

21. Tātad, pārbaudot, vai nolīgums attiecas tikai uz KĀDP, pretēji Parlamenta apgalvojumam nav svarīgi, ka aplūkojamais nolīgums tikai sekundāri attiecas uz citām jomām, kas nav KĀDP. Tādējādi nav pietiekami, ka nolīgums papildus vai pakārtoti attiecas uz citām jomām, kas nav KĀDP, lai iepriekš būtu jāapspriežas ar Parlamentu vai jāsaņem tā apstiprinājums saskaņā ar LESD 218. panta 6. punktu.

22. Šīs iestādes ierosinātā interpretācija pretēji līgumu autoru nodomam piešķirt Parlamentam ierobežotu lomu KĀDP jomā nozīmētu, ka gandrīz par visiem starptautiskiem nolīgumiem būtu jāapspriežas vai arī jāsaņem tā apstiprinājums to pieņemšanai. Ciktāl saskaņā ar LES 21. panta 3. punkta otro daļu Savienība nodrošina konsekvenci dažādās ārējās darbības jomās, kā arī šo jomu un pārējās politikas savstarpēju konsekvenci, reti ir gadījumi, kad nolīgums KĀDP jomā, vismaz pakārtoti, neattiektos uz citām Savienības politikas jomām.

23. Kā pareizi norādījusi Padome, ja būtu jāpieņem Parlamenta apgalvojumi, tā apstiprinājums būtu jāsaņem daudziem nolīgumiem, kuru vienīgais juridiskais pamats ir KĀDP, jo bieži vien tie ir saistīti ar citām Savienības politikas jomām, jo ārējo attiecību jomā pastāv vispārēji un transversāli mērķi, kā arī konsekvences prasība. Piemēram, tas izrietot no drošības, attīstības un cilvēktiesību nenoliedzamas mijiedarbības, tāpēc bieži vien var apgalvot, ka pasākumi, kas veikti kādā no šīm trijām jomām, skars arī divas pārējās jomas, un tādējādi tie attiecas arī uz šīm jomām, lai piemērotu LESD 218. panta 6. punktu. Tomēr tas neatbilst līgumu garam. Tieši pretēji, tie neatceļ un neapvieno dažādas Savienības politikas jomas un atbilstošos juridiskos pamatus, ar kuriem jāsasniedz šie horizontālie mērķi, un katrs pasākums ir nošķirts, tam ir savs juridiskais pamats un savi lēmumu pieņemšanas noteikumi.

24. Konsekvences prasības dēļ Padomei KĀDP jomā pieņemtajos aktos ir jāiekļauj elementi, kas saistīti ar citām Savienības politikas jomām. Šādu elementu klātesamība, ja tie ir papildelementi, neļauj uzskatīt, ka akta smaguma centrs ir nevis KĀDP, bet gan kas cits. Savienības ārējās darbības horizontālie mērķi un konsekvences prasība neizdzēš katras Eiropas Savienības politikas jomas īpatnības, kā arī to papildināmība neizdzēš katras politikas jomas specifiku.

25. KĀDP nolīgumi var ietvert tikai papildelementus, kas attiecas uz citām Savienības politikas jomām, ja vien tiem ir tik ierobežota piemērojamība, ka tā nepamato cita juridiskā pamata piemērošanu. Tādējādi šādi nolīgumi būtu attiecināmi tikai uz KĀDP arī LESD 218. panta 6. punkta izpratnē.

26. Pretēji Parlamenta apgalvojumam atšķirība starp LESD 218. panta 3. punkta un 218. panta 6. punkta otrās daļas formulējumiem nevar grozīt manu vērtējumu.

27. Ir taisnība, ka saskaņā ar LESD 218. panta 3. punktu Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos sniedz ieteikumus Padomei, ja paredzētais nolīgums *vienīgi vai galvenokārt* attiecas uz [KĀDP][6]. Tādējādi šīs tiesību normas formulējumā ir minētas divas paredzēto nolīgumu kategorijas, proti, nolīgumi, kas attiecas tikai uz KĀDP, un nolīgumi, kas attiecas galvenokārt uz šo politiku. No tā, ka LESD 218. panta 3. punktā ir minētas šīs divas kategorijas, Parlaments secina, ka Padome saskaņā ar LESD 218. panta 6. punktu nevar noslēgt nolīgumu bez Parlamenta līdzdalības, ja nolīgums galvenokārt, bet ne vienīgi attiecas uz KĀDP.

5 — Iepriekš minētais spriedums lietā Parlaments/Padome (80. punkts).

6 — Mans izcēlums.

28. Tomēr jāuzsver, ka šie divi iepriekš minētie noteikumi attiecas uz diviem dažādiem starptautisko nolīgumu noslēgšanas procedūras posmiem. Pirmais noteikums attiecas uz iestādes vai personas noteikšanu, kura ir atbildīga par ieteikumu sniegšanu Padomei, lai uzsāktu sarunas par ierosinātā nolīguma noslēgšanu. Turpretī otrais noteikums attiecas uz paša nolīguma noslēgšanas procedūru.

29. Turklāt un pamatā es uzskatu, ka atšķirība formulējumā, uz kuru norāda Parlaments, nevarētu pamatot tā aizstāvēto argumentu, jo tas ir pretrunā sistēmai, kas ir LESD 218. panta 6. punkta pamatā.

30. LESD 218. panta 6. punktā ir noteikta simetrija starp pasākumu pieņemšanas ārējo un iekšējo procedūru. Citiem vārdiem sakot, šī tiesību norma ir balstīta uz paralēlēm starp Parlamenta pilnvarām iekšējā un ārējā līmenī. Pretrunā minētās tiesību normas tekstam un garam būtu tas, ja, pieņemot lēmumu par starptautiska nolīguma parakstīšanu un noslēgšanu, Parlamentam tiktu piešķirtas lielākas pilnvaras nekā tās, kas tam ir, pieņemot iekšējo tiesību aktu, kuram ir cits priekšmets.

31. Turklāt Parlamenta atbalstītā interpretācija ietekmē institucionālo līdzsvaru, kas izveidots ar Lisabonas līgumu, kurā Parlamentam ir paredzēta ierobežota loma, nosakot un īstenojot KĀDP, gan attiecībā uz vienpusējiem aktiem, gan starptautiskajiem nolīgumiem.

32. Kā norāda Čehijas Republika, LESD 218. panta 6. punkts ir procesuāla norma, kuras mērķis ir nodrošināt Parlamenta "ārējo" pilnvaras atbilstību tā "iekšējām" pilnvarām, t.i., lai attiecīgajā jomā tam būtu tādas pašas pilnvaras, neatkarīgi no tā, vai attiecīgo jomu reglamentē iekšējs tiesību akts vai ārējs tiesību akts.

33. Konkrētāk, LESD 218. panta 6. punkta otrajā daļā lietotā izteiciena "izņemot gadījumus, kad nolīgumi attiecas vienīgi uz [KĀDP]" mērķis ir nodrošināt, lai gadījumā, kad ārējais tiesību akts būtu balstīts ne tikai uz juridiskā pamata, kas attiecas uz KĀDP, bet arī uz vienu vai vairākiem citiem juridiskiem pamatiem, Parlamentam būtu tādas pašas pilnvaras, kādas tam būtu tad, ja runa būtu par iekšējo tiesību aktu, kas ir pamatots ar citiem juridiskiem pamatiem, kuri neattiecas uz KĀDP[7].

34. Ja, pārbaudot attiecīgā tiesību akta smaguma centru, tiktu secināts, ka nolīgums ir pamatoti balstīts uz LES 37. pantu, kas tādējādi būtu vienīgais juridiskais pamats, būtu jāsecina, ka, no procesuālā viedokļa raugoties, nolīgums attiecas tikai uz KĀDP LESD 218. panta 6. punkta izpratnē.

35. No šīs analīzes, saistot LESD 218. panta 6. punkta otrās daļas interpretāciju ar materiālā juridiskā pamata izvēli, izriet: lai pārbaudītu, vai apstrīdētais lēmums attiecas uz nolīgumu tikai KĀDP jomā šīs tiesību normas izpratnē un kas tādējādi ir pamatoti pieņemts bez apspriešanās ar Parlamentu vai bez tā apstiprināšanas, ir jāizvērtē, vai šī lēmuma atbilstošais materiālais juridiskais pamats ir – un vienīgi – LES 37. pants.

B – *Par apstrīdētā lēmuma materiālā juridiskā pamata izvēli*

36. Atbilstoša juridiskā pamata izvēlei ir konstitucionāla nozīme[8]. No šīs izvēles izriet, ka šāda tiesību akta pieņemšanas procedūra, kurš attiecas uz Savienības iekšējo darbību vai ārējo darbību.

7 — Piemēram, tiesību akts, kas ir balstīts uz vairākiem juridiskiem pamatiem, skat. Padomes 2012. gada 26. aprīļa Lēmumu 2012/308/PESC par Eiropas Savienības pievienošanos Līgumam par draudzību un sadarbību Dienvidaustrumu Āzijā (OV L 154, 1. lpp.). Šis lēmums ir pamatots ar LES 37. pantu un 31. panta 1. punktu un LESD 209., 212. pantu, kā arī 218. panta 6. punkta otrās daļas a) apakšpunktu un 8. panta otrās daļas apvienotajām tiesību normām.

8 — Tiesas 2001. gada 6. decembra viedoklis 2/00 (*Recueil*, I-9713. lpp., 5. punkts).

37. Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Savienības tiesību akta juridiskā pamata izvēlei ir jābalstās uz objektīviem un tiesiski pārbaudāmiem apstākļiem, tostarp tiesību akta mērķi un saturu [9]. Ja, pārbaudot attiecīgo tiesību aktu, tiek konstatēts, ka tam ir divi mērķi vai ka tam ir divas sastāvdaļas, no kurām vienu var uzskatīt par galveno vai dominējošo, bet otrai ir tikai palīgraksturs, tad tiesību akts ir jābalsta tikai uz vienu juridisko pamatu, proti, uz to, ar ko saistīts galvenais vai dominējošais mērķis vai sastāvdaļa [10]. Nosakot tiesību akta smaguma centru, jāņem vērā arī konteksts, kādā šis akts pieņemts.

38. Tā kā apstrīdētais lēmums ir pieņemts ar mērķi parakstīt un noslēgt nolīgumu Eiropas Savienības vārdā, šis lēmums jāpārbauda, lasot to kopā ar nolīgumu.

39. Izskatāmajā lietā, nosakot apstrīdētā lēmuma smaguma centru, rodas arī jautājums, vai minētais lēmums, kā arī nolīgums attiecas tikai uz KĀDP vai arī tie ir nedalāmi un vienādā mērā attiecas, pirmkārt, uz BDTT un/vai, otrkārt, sadarbību attīstības jomā, tādējādi minētais lēmums būtu balstīts uz vairākiem juridiskajiem pamatiem, kas atbilst šīm dažādajām Savienības politikas jomām.

40. Pēc Tiesas uzaicinājuma Parlaments tiesas sēdē norādīja, ka pēc tā domām apstrīdētais lēmums esot balstīts uz šādiem materiālajiem juridiskajiem pamatiem, proti, ne tikai uz LES 37. pantu, bet arī LESD 82., 87. un 209. pantu.

41. Manuprāt, ņemot vērā nolīguma noslēgšanas kontekstu, kā arī tā mērķi un saturu, var uzskatīt, ka apstrīdētajam lēmumam, kas uz to attiecas, būtu jābūt balstītam uz materiālo juridisko pamatu, kas ir LES 37. pants.

42. Veicot savu analīzi, lai pierādītu apstrīdētā lēmuma materiālā juridiskā pamata atbilstību, minētā lēmuma un nolīguma mērķi un saturu nevar pārbaudīt izolēti, bet ir jāņem vērā tiesību akti, uz kuriem tie attiecas un ar kuriem tie ir saistīti.

43. Šajā ziņā ir svarīgi norādīt, ka gan apstrīdētais lēmums, gan nolīgums attiecas uz Apvienoto Nāciju Drošības padomes rezolūcijām [11], kā arī uz Padomes 2008. gada 10. novembra Vienoto rīcību 2008/851/KĀDP par Eiropas Savienības militāro operāciju ar mērķi palīdzēt Somālijas piekrastē novērst un apkarot pirātismu un bruņotu laupīšanu, un atturēt no šādiem nodarījumiem [12].

44. Ņemot vērā pirātisma izplatību pie Somālijas krastiem un tā radīto apdraudējumu starptautiskajai drošībai, Drošības padome šajā jautājumā ir pieņēmusi vairākas rezolūcijas, tostarp rezolūcijas 1814 (2008), 1816 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008) un 1851 (2008).

45. Rezolūcijā 1814 (2008) Drošības padome norādīja, ka "situācija Somālijā joprojām apdraud starptautisko mieru un drošību reģionā" [13]. Šīs rezolūcijas 11. punktā tā prasīja, "lai valstis un reģionālās organizācijas, cieši savstarpēji sadarbojoties, [..], veic pasākumus to kuģu aizsardzībai, kas piedalās humānās palīdzības pārvadāšanā un nogādāšanā Somālijai un veic [Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO)] atļautās darbības".

9 — Skat. it īpaši 2013. gada 22. oktobra spriedumu lietā C-137/12 Komisija/Padome (52. punkts un tajā minētā judikatūra).

10 — Turpat (53. punkts).

11 — Turpmāk tekstā – "Drošības padome".

12 — OV L 301, 33. lpp. Vienotā rīcībā, kurā jaunākie grozījumi ir izdarīti pirms šīs prasības celšanas ar Padomes 2010. gada 7. decembra Lēmumu 2010/766/KĀDP (OV L 327, 49. lpp.; turpmāk tekstā – "Vienotā rīcība").

13 — Šīs rezolūcijas pēdējais apsvērums.

46. Rezolūcijā 1816 (2008) Drošības padome "pauda bažas par apdraudējumu, ko pirātiskie uzbrukumi kuģiem un bruņota laupīšana rada humānās palīdzības piegādei Somālijā, jūras tirdzniecības ceļu drošībai un starptautiskajai navigācijai" [14]. Tā arī norādīja, ka "pirātisma un bruņotas laupīšanas akti, no kuriem Somālijas teritoriālajos ūdeņos, kontinentālajā šelfā vai atklātā jūrā ir cietuši kuģi, saasina situāciju valstī, kas turpina apdraudēt starptautisko mieru un drošību reģionā" [15].

47. Pamatojoties uz šo konstatējumu, Drošības padome aicināja uz starptautisko sadarbību pirātisma apkarošanā. Tā it īpaši aicināja "valstis, kas vēlas izmantot pie Somālijas krastiem esošos jūras tirdzniecības ceļus, pastiprināt un koordinēt, sadarbojoties ar Pārejas laika federālo valdību, darbību, lai novērstu jūrā veiktos pirātiskos uzbrukumus un bruņotu laupīšanu" [16]. Drošības padome arī aicināja "visas valstis sadarboties savā starpā, ar [Starptautisko Jūras organizāciju (SJO)] un vajadzības gadījumā ar attiecīgajām reģionālajām organizācijām attiecībā uz pirātisma un bruņotas laupīšanas aktiem, kas izdarīti Somālijas teritoriālajos ūdeņos un atklātā jūrā pie tās krastiem, un sniegt visu attiecīgo informāciju, kā arī palīdzēt apdraudētajiem kuģiem vai kuģiem, kuriem ir uzbrukuši pirāti vai bruņoti laupītāji, saskaņā ar piemērojamām starptautiskajām tiesībām" [17].

48. Rezolūcijā 1838 (2008) Drošības padome aicināja "visas valstis, kuras ir ieinteresētas kuģošanas drošības nodrošināšanā, aktīvi piedalīties cīņā pret pirātismu, kas ir vērsts pret kuģiem atklātā jūrā pie Somālijas krastiem, it īpaši tur izvietot karakuģus vai militārās lidmašīnas saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, kas noteiktas [Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijā, kas parakstīta 1982. gada 10. decembrī Montegobejā [*Montego Bay*] [18]]" [19].

49. Šī starptautiskā sadarbība attiecas ne tikai uz militāro aspektu, bet arī pirātisma apkarošanu. Tādējādi Drošības padome Rezolūcijā 1816 (2008) aicināja "visas valstis, jo īpaši karoga valstis, ostas valstis un piekrastes valstis, un valstis, kuru valstspiederīgie ir cietuši vai kuru valstspiederīgie ir vainīgi pirātisma vai bruņotas laupīšanas aktu izdarīšanā, un valstis, kurām ir jurisdikcija saskaņā ar starptautiskajām tiesībām vai valsts tiesībām, sadarboties, nosakot to jurisdikciju, un veikt atbilstošus pasākumus, lai izmeklētu un sauktu pie atbildības pirātisma un bruņotas laupīšanas aktu veicējus pie Somālijas krastiem saskaņā ar piemērojamām starptautiskajām tiesībām, tostarp starptautiskajām cilvēktiesībām, un atbalstīt šos centienus, tostarp nodrošinot loģistikas atbalstu un piekļuvi tiesiskās aizsardzības līdzekļiem personām, kas ir to jurisdikcijā un kontrolē, piemēram, cietušajiem, lieciniekiem un apcietinātajiem operācijās, kas veiktas saskaņā ar šo rezolūciju" [20].

50. Drošības padome arī aicināja stiprināt starptautisko sadarbību, lai efektīvāk apkarotu pirātismu, "ar bažām norādot, ka resursu trūkums, valsts tiesību aktu neesamība un neskaidrības par pirātu likteni pēc to sagūstīšanas, ir lieguši veikt stingrākas starptautiskas darbības pret pirātiem, kas darbojas pie Somālijas krastiem, un dažos gadījumos pirāti bija jāatbrīvo, nesaucot viņus pie atbildības" [21].

51. Lai īstenotu Drošības padomes rezolūcijas un piedalītos starptautiskajā sadarbībā cīņā pret pirātismu, Savienība pieņēma Vienoto rīcību [2008/851/KĀDP]. Šī Vienotā rīcība ir balstīta uz LES 14. pantu, 25. panta pēdējo daļu un 28. panta 3. punktu redakcijā, kas bija spēkā pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā.

14 — Šīs rezolūcijas desmitais apsvērums.

15 — Šīs rezolūcijas divpadsmitais apsvērums.

16 — Rezolūcijas 1816 (2008) 2. punkts.

17 — Šīs rezolūcijas 3. punkts.

18 — Konvencija stājusies spēkā 1994. gada 16. novembrī un Eiropas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes 1998. gada 23. marta Lēmumu 98/392/EK (OV L 179, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencija").

19 — Skat. šīs rezolūcijas 2. punktu.

20 — Šīs rezolūcijas 11. punkts. Skat. arī Rezolūcijas 1846 (2008) 14. punktu.

21 — Rezolūcijas 1851 (2008) preambulas devītais apsvērums.

52. Vienotās rīcības 1. panta 1. punktā, kura nosaukums ir "Misija", ir paredzēts:

"Eiropas Savienība vada militāru operāciju, atbalstot [..] Drošības padomes [..] Rezolūcijas 1814 (2008), 1816 (2008) un 1838 (2008), saskaņā ar pilnvarām, kas pirātisma apkarošanai piešķirtas ar 100. un turpmākajiem pantiem ANO Jūras tiesību konvencijā [..] un jo īpaši saskaņā ar saistībām, ko uzņēmušās trešās valstis (turpmāk "*Atalanta*"), lai palīdzētu:

— aizsargāt [Pasaules Pārtikas programmas (PPP)] kuģus, kas piegādā pārtikas palīdzību pārvietotām personām Somālijā – saskaņā ar ANO [Drošības Padomes] Rezolūcijā 1814 (2008) paredzētajām pilnvarām,

— aizsargāt neaizsargātos kuģus, kas kuģo Somālijas piekrastē, kā arī novērst un apkarot pirātismu un bruņotu laupīšanu Somālijas piekrastē un atturēt no šādiem nodarījumiem – saskaņā ar pilnvarām, kas izklāstītas [Drošības padomes] Rezolūcijā 1816 (2008)."

53. Saskaņā ar Vienotās rīcības 2. pantu ar nosaukumu "Pilnvaras":

"*Atalanta* saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti piemērojamās starptautiskajās tiesībās, jo īpaši ANO Jūras tiesību konvencijā un [Drošības padomes] Rezolūcijās 1814 (2008), 1816 (2008) un 1838 (2008), un ievērojot savas pieejamās spējas:

[..]

e) īstenojot tiesvedību, kam valstis pilnvarotas saskaņā ar 12. pantā paredzētajiem nosacījumiem, zonās, kur tā atrodas, var aizturēt, paturēt apcietinājumā un pārvietot personas, par kurām ir aizdomas, ka tās ir iecerējušas veikt, veic vai ir veikušas pirātismu vai bruņotu laupīšanu, kā minēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 101. un 103. pantā, un aizturēt pirātu vai bruņotu laupītāju kuģus vai kuģus, kas sagrābti, veicot pirātismu vai bruņotu laupīšanu, un kas atrodas pirātu vai bruņotu laupītāju rokās, kā arī īpašumu, kas atrodas šajos kuģos;

[..]."

54. Vienotās rīcības 10. pants ar nosaukumu "Trešo valstu dalība" ir formulēts šādi:

"1. Neskarot [Savienības] lēmumu pieņemšanas procesa autonomiju un vienoto organizatorisko sistēmu, kā arī saskaņā ar Eiropadomes attiecīgajām pamatnostādnēm, trešās valstis var tikt aicinātas piedalīties operācijā.

[..]

3. Sīki izstrādātu kārtību trešo valstu dalībai nosaka, pamatojoties uz nolīgumiem, ko noslēdz saskaņā ar Līguma 37. pantā paredzēto procedūru [..]. Ja [Savienība] un trešā valsts ir noslēgušas nolīgumu, ar ko paredz kārtību attiecīgās trešās valsts dalībai [Savienība] krīzes pārvarēšanas operācijās, šāda nolīguma noteikumus piemēro saistībā ar šo operāciju.

[..]

6. Nosacījumi aizturēto un apcietināto personu nodošanai trešai valstij nolūkā īstenot šīs valsts jurisdikciju ir pieņemti, noslēdzot vai īstenojot nolīgumus par dalību, kas paredzēti 3. punktā."

55. Visbeidzot ir svarīgi minēt Vienotās rīcības 12. pantu ar nosaukumu "Aizturēto un apcietināto personu nodošana jurisdikcijas īstenošanai", kurā ir noteikts:

"1. Pamatojoties uz Somālijas piekrišanu tam, ka dalībvalstis vai trešās valstis īsteno savu jurisdikciju, no vienas puses, un ANO Jūras tiesību konvencijas 105. pantu, no otras puses, personas, par kurām ir aizdomas, ka Somālijas teritoriālajos ūdeņos vai atklātā jūrā tās ir iecerējušas veikt, veic vai ir veikušas pirātiskas darbības vai bruņotas laupīšanas, kā minēts Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas 101. un 103. pantā, un ko aiztur un patur apcietinājumā nolūkā īstenot tiesvedību, kā arī īpašumus, kas kalpojuši šo aktu veikšanai, nodod:

— tās dalībvalsts vai trešās valsts kompetentajām iestādēm, kura piedalās operācijā un ar kuras kuģi veikta aizturēšana, vai

— ja šī valsts nevar vai nevēlas īstenot savu jurisdikciju – tai dalībvalstij vai trešai valstij, kas vēlas īstenot savu jurisdikciju pār iepriekšminētajām personām un īpašumu.

2. Nevienu no 1. un 2. punktā minētajām personām nevar nodot trešai valstij, ja vien nav vienošanās par nodošanas nosacījumiem ar šo trešo valsti saskaņā ar piemērojamām starptautiskajām tiesībām, jo īpaši – ar starptautiskajām cilvēktiesībām, konkrēti, lai garantētu, ka neviens netiks pakļauts nāvessodam, spīdzināšanai vai jebkurai citai nežēlīgai, necilvēciskai vai pazemojošai rīcībai."

56. Kā norādīts apstrīdētā lēmuma 3. apsvērumā, nolīgums tika pieņemts, lai piemērotu Vienotās rīcības 12. pantu. Nolīgumā ir arī paredzēti noteikumi trešās valsts dalībai operācijā *Atalanta* saskaņā ar Vienotās rīcības 10. panta 3. un 6. punktu.

57. Šajā tiesvedībā neviens neapstrīd, ka Vienotās rīcības mērķis un saturs attiecas uz KĀDP. Tas, manuprāt, ir attiecināms arī uz nolīgumu un apstrīdēto lēmumu, kas to papildina. It īpaši man nav skaidrs, kādu iemeslu dēļ pats princips par trešo valstu dalību Savienības operācijās, kuru mērķis ir novērst un apkarot pirātismu pie Somālijas krastiem, kā arī noteikums, ka apcietināto nodošana trešajai valstij jāveic, minētajai valstij ievērojot starptautiskās tiesības, it īpaši cilvēktiesības, attiektos uz KĀDP, lai gan noteikumu par attiecīgo personu nodošanu un attieksmi pret tām precīzāka noteikšana izrietot no KĀDP.

58. Aplūkosim tagad, kāds precīzi ir nolīgums, uz kuru attiecas apstrīdētais lēmums.

59. Nolīgums paredz noteikumus par aizdomās par pirātismu turētu personu un to atsavinātā īpašuma nodošanu no Eiropas Savienības vadītajiem jūras spēkiem (*EUNAVFOR*) Maurīcijas Republikai, nosaka attieksmi pret minētajām personām, tiesvedības īstenošanu pret tām un precizē, kādu palīdzību *EUNAVFOR* sniedz Maurīcijas Republikai.

60. Nolīguma 1. pantā ar nosaukumu "Misija" ir noteikts šādi:

"Ar šo nolīgumu nosaka nosacījumus un kārtību:

a) tādu personu nodošanai, ko tur aizdomās par to, ka tās mēģina veikt, veic vai ir veikušas pirātiskas darbības *EUNAVFOR* darbības zonā [..];

b) kādā *EUNAVFOR* atsavināto īpašumu no *EUNAVFOR* nodod Maurīcijas [Republikai]; un

c) kādu piemēro nododamajām personām."

61. Nolīguma 3. pantā ir noteikti vispārējie tiesību principi, kas reglamentē nosacījumus un kārtību, kādā nododamas aizdomās par pirātismu turētas personas un *EUNAVFOR* atsavinātais īpašums. Tajā ir it īpaši paredzēts, ka šādu personu nodošanu Maurīcijas Republikas kompetentajām kriminālvajāšanas iestādēm veic tikai ar minēto iestāžu lēmumu. Turklāt saskaņā ar nolīguma 3. pantu, 5. punktu "pret visām nodotajām personām izturas cilvēcīgi un ievērojot starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā, kas ietvertas Maurīcijas [Republikas] Konstitūcijā, tostarp aizliegumu spīdzināt un nežēlīgi, necilvēcīgi vai pazemojoši izturēties vai sodīt un aizliegumu patvaļīgi aizturēt, un saskaņā ar prasību nodrošināt taisnīgu tiesu".

62. Nolīguma 4. pantā ir ietvertas tiesību normas par attieksmi pret nodotajām personām, tiesvedības īstenošanu pret tām un tiesāšanu. Tajā ir arī ietverti noteikumi par tiesībām tikt tiesātam saprātīgā termiņā, tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu vai nevainīguma prezumpcijas garantiju. Turklāt nolīguma 5. pantā ir aizliegts nāvessods nodotajām personām.

63. Savukārt nolīguma 6. pants attiecas uz informāciju un paziņojumiem. Tas it īpaši paredz, ka *EUNAVFOR* jāsniedz Maurīcijas Republikai dati par katru nodoto personu, ka Maurīcijas Republika ir atbildīga par nodoto personu precīzu uzskaiti un ka šī informācija ir pieejama Eiropas Savienībai un *EUNAVFOR*.

64. Turklāt nolīguma 7. pants attiecas uz palīdzību, kādu *EUNAVFOR* sniedz Maurīcijas Republikai, lai veiktu izmeklēšanu un īstenotu tiesvedību pret nodotajām personām. *EUNAVFOR* arī palīdz Maurīcijas Republikai, it īpaši sniedzot saskaņā ar nolīguma 6. panta 2. punktu sagatavotus aizturēšanas materiālus, pierādījumus un liecības vai ar zvērestu apliecinātas liecības.

65. Nolīguma 7. panta 3. punktā ir noteikts, ka, "ciktāl šādus līdzekļus nesniedz citi finanšu līdzekļu devēji, Puses saskaņā ar piemērojamām procedūrām izstrādā īstenošanas noteikumus attiecībā uz finansiālu, tehnisku un cita veida palīdzību, lai nodotās personas varētu nodot, aizturēt, izmeklēt, pret tām īstenot tiesvedību un tiesāt tās. Minētie īstenošanas noteikumi attiecas arī uz tehnisko un loģistikas palīdzību Maurīcijas Republikai tādās jomās kā tiesību aktu pārskatīšana, izmeklētāju un prokuroru apmācība, izmeklēšanas un tiesu procedūras un it īpaši pasākumi, kas saistīti ar pierādījumu uzglabāšanu un nodošanu, un apelācijas procedūras. Bez tam ar šiem īstenošanas noteikumiem nodrošina nodoto personu repatriāciju; ja tās tiek attaisnotas vai pret tām neīsteno tiesvedību, tās tiek nodotas soda izciešanai citā valstī vai tiek repatriētas pēc cietumsoda izciešanas Maurīcijā".

66. Turklāt nolīguma 10. panta 1. punktā ir noteikts, ka "šā nolīguma piemērošanas nolūkā operatīvajiem, administratīvajiem un tehniskajiem jautājumiem var piemērot īstenošanas noteikumus, kas jānoslēdz starp kompetentām Maurīcijas [Republikas] iestādēm, no vienas puses, un kompetentām [..] Savienības iestādēm, kā arī nosūtošo valstu kompetentām iestādēm, no otras puses". Saskaņā ar nolīguma 10. panta 2. punkta f) apakšpunktu šie piemērošanas noteikumi var attiekties uz "nolīguma 7. pantā minētā tehniskā atbalsta, speciālo zināšanu, apmācības un citas palīdzības sniegšanu pēc Maurīcijas [Republikas] lūguma, lai sasniegtu šā nolīguma mērķus".

67. Visbeidzot nolīguma 11. panta 2. Punktā ir noteikts noteic, ka tas "ir spēkā līdz operācijas pabeigšanai, par ko paziņo *EUNAVFOR*".

68. No šā sagatavoti Vienotās rīcības un nolīguma apraksta izriet, ka pastāv cieša saikne starp Vienotajā rīcībā paredzēto militāro operāciju un nolīguma noteikumiem par aizdomās par pirātismu turētām personām un attieksmi pret tiem.

69. Saskaņā ar Vienotās rīcības 10. panta 3. punktu un 12. panta 2. punktu noslēgto Savienības nolīgumu mērķis ir īstenot Drošības padomes rezolūcijas par pirātisma apkarošanu pie Somālijas krastiem un tātad piedalīties starptautiskajā sadarbībā šajā jomā. Vienotā rīcība un nolīgums kopā ir piemērota un atbilstoša atbilde uz Drošības padomes formulētajām prasībām.

70. Kā norāda Itālijas Republika, Vienotajā rīcībā ir paredzēts: lai nodrošinātu sekmīgu pirātisma novēršanu un apkarošanu, ir svarīgi ar reģiona valstīm noslēgt nolīgumus par to iesaistīšanos, tostarp īstenot jurisdikciju attiecībā uz aizdomās turētajām personām. Tātad nolīgumu var uzskatīt par Vienotās rīcības, kuras neatņemama sastāvdaļa tas ir, īstenošanas pasākumu. Šajā ziņā jāatgādina, ka LES 28. panta 1. punktā ir paredzēts: "ja starptautiskās situācijas dēļ ir vajadzīga operacionāla Savienības rīcība, Padome pieņem nepieciešamos lēmumus [, kuros] nosaka [..] īstenošanas nosacījumus". Tas, ka nolīgums ir Vienotās rīcības īstenošanas nosacījumu neatņemama sastāvdaļa, jau nepārprotami norāda uz tā saistību ar KĀDP.

71. Turklāt jāuzsver, ka nodošanas nolīgumi ir jānoslēdz, lai sekmīgi un efektīvi īstenotu Vienotajā rīcībā paredzēto militāro operāciju.

72. Kā norāda Francijas Republika, pirātisma apkarošana nozīmē ne tikai aizdomās par pirātismu turētu kuģu aizturēšanu, bet arī aizdomās par pirātismu turētu personu nodošanu un tiesvedības pret tām īstenošanu. Tādējādi, lai arī aizdomās turēto personu nodošana un tiesvedība pret tām *stricto sensu* neattiecas uz militārajām darbībām, šīs darbības tomēr ir cieši saistītas ar militāro operāciju *Atalanta*.

73. *Atalanta* misijas mērķis ir nepieļaut, novērst un apkarot pirātismu. Īstenojot šo misiju, ir ne tikai jāaizsargā kuģi, bet arī vajadzības gadījumā jāaiztur aizdomās par pirātismu turētas personas un vēlāk tās jānodod kompetentajām iestādēm. Misijas mērķis būtu grūti īstenojams, ja pret personām, kuras veikušas pirātismu, nevarētu īstenot tiesvedību un tādējādi tās nekavējoties atkal varētu veikt savas noziedzīgās darbības.

74. Kā uzsver Itālijas Republika, ja aizdomās par pirātismu turēto personu identificēšanai un sagūstīšanai nesekotu ātra, efektīva un cilvēktiesības respektējoša tiesvedība, Vienotajai rīcībai pašai par sevi nebūtu lietderīgas iedarbības. Tai nebūtu nekādas preventīvas iedarbības un nebūtu iespējams pilnībā atrisināt pirātisma problēmu pie Somālijas krastiem.

75. Tādiem nolīgumiem kā pamatlietā ir būtiska nozīme Savienības plānotās militārās operācijas īstenošanā. Turpinātība starp operatīvo darbību un juridiskajām darbībām agri tika atzīta par vienu no šīs militārās operācijas smaguma centriem. Ja nebūtu šīs turpinātības, tiesvedība pret pirātiem būtu grūti īstenojama un pat neiespējama. Tātad operatīvās darbības efektivitāte ir apdraudēta, no Savienības gaidītās rīcības preventīvā iedarbība ir samazināta gandrīz līdz nullei [22].

76. Pirātisma apkarošanai piemīt svarīgs drošības un militārs aspekts, kurš obligāti jāpapildina ar tikpat svarīgu preventīvu un tiesas aspektu [23]. Tāpēc starptautiskā sabiedrība ar attiecīgā reģiona valstīm ir parakstījusi nolīgumus par nodošanu tiesāšanai, lai sadalītu vispārējo slogu un operatīvu iemeslu dēļ, kas saistīti ar nodošanas interesēm netālu no pārkāpuma izdarīšanas vietas [24].

77. Turklāt Parlaments savā 2012. gada 10. maija Rezolūcijā par pirātismu jūrā [25] atzīst: "ja turpināsies pirātisma nesodāmība, tas vairs nebūs savaldāms" [26].

22 — Skat. Lenoir, D. uzstāšanos "Atalante et l'action de l'Union européenne contre la piraterie" trešā apaļā galda ietvaros – Rīcība, iejaukšanās sankcija, 2009. gada 7. decembrī par tēmu "La piraterie: 'menace stratégique' ou épiphénomène?", ko organizēja *Fondation pour la recherche stratégique*, *Journée d'étu*de, 61. lpp.

23 — Skat. Bosse-Platière, I., "Le volet judiciaire de la lutte contre la piraterie maritime en Somalie: les accords de transferts conclus par l'Union européenne avec les États tiers", *Les différentes facettes du concept juridique de sécurité – Mélanges en l'honneur du Professeur Pierre-André Lecocq*, université Nord Lille 2, 2011, 101. lpp.

24 — Skat. Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāra speciālā padomnieka juridiskos jautājumos, kas saistīti ar pirātismu pie Somālijas krastiem, ziņojumu, 65. punkts.

25 — 2011/2962(RSP).

26 — 10. punkts.

78. No iepriekš minētā izriet, ka nolīgums papildina Drošības padomes rezolūcijas un Vienoto rīcību un ir cieši saistīts ar militārās operācijas *Atalanta* īstenošanu. Tagad es norādīšu, ka nolīguma mērķis, tāpat kā Vienotās rīcības mērķis, attiecas uz KĀDP.

79. Ņemot vērā to mērķi, Vienotā rīcība un nolīgums ir instrumenti, ar kuriem Savienība ir īstenojusi rīcību, par kuru tika izlemts Drošības padomē un kuras mērķis ir saglabāt mieru un starptautisko drošību. Saskaņā ar Drošības padomes rezolūcijām, kā arī Vienotās rīcības 12. panta 2. punktu nolīguma mērķis ir it īpaši saskaņot pirātisma apkarošanu pie Somālijas krastiem ar pamattiesību ievērošanu.

80. Pirātisms pie Somālijas krastiem rada apdraudējumu starptautiskajai drošībai un reģiona stabilitātei. Savienības rīcība ir paredzēta, lai apkarotu šāda veida starptautisko noziedzību, kas ir pieņēmusies spēkā Indijas okeānā, it īpaši pie Somālijas krastiem un Āfrikas raga. Kā Parlaments ir norādījis savā iepriekš minētajā 2012. gada 10. maija Rezolūcijā par pirātismu jūrā, tas "arvien vairāk apdraud gan jūrnieku, gan citu cilvēku dzīvību un drošību, reģiona attīstību un stabilitāti, jūras vidi, pasaules tirdzniecību, visus jūras transporta un pārvadājumu veidus, tostarp zvejas kuģus, kā arī humānās palīdzības piegādi"[27].

81. Tāpēc Savienības rīcības mērķis ir nodrošināt kuģošanas drošību šajā svarīgajā starptautiskā tranzīta teritorijā. Tiktāl šīs rīcības mērķis ir aizsargāt starptautisko drošību pie Somālijas krastiem. Tā arī veicina stabilitāti un mieru reģionā.

82. No Savienības viedokļa raugoties, jūras satiksmes paralizēšana Sarkanajā jūrā un Adenas līcī padarītu pirātismu par stratēģisku problēmu. Runa ir par jūras ceļu, kas tiek uzskatīts par būtisku Eiropas piegādei. Plašāk skatot, mobilizēšanās pret pirātismu starptautiskā līmenī pierāda, ka tas, iespējams, var skart visus tirdzniecības kuģus no dažādām pasaules malām un tādējādi apdraudēt starptautisko mieru un drošību.

83. Manuprāt, mērķis apkarot pirātismu pie Somālijas krastiem, lai saglabātu starptautisko mieru un drošību atbilstoši cilvēktiesībām, īstenojot starptautisko sadarbību, ko uzsākusi Drošības padome, attiecas uz KĀDP jomu.

84. Šajā ziņā jānorāda, ka šāds mērķis atbilst tādiem Savienības ārējās darbības mērķiem, kas it īpaši ir minēti LES 21. panta 2. punkta a)–c) un h) apakšpunktā. Saskaņā ar šo noteikumu:

"Savienība nosaka un īsteno kopējo politiku un darbības, kā arī tiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās, lai:

a) sargātu savas vērtības, pamatintereses, drošību, neatkarību un integritāti;

b) konsolidētu un atbalstītu demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesības un starptautisko tiesību principus;

c) saglabātu mieru, novērstu konfliktus un stiprinātu starptautisko drošību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu mērķiem un principiem, Helsinku Nobeiguma akta principiem un Parīzes Hartas [28] mērķiem, tostarp attiecībā uz ārējām robežām;

[..]

27 — Šīs rezolūcijas C apsvērums.

28 — Harta parakstīta Sanfrancisko 1945. gada 26. jūnijā.

h) sekmētu starptautisku sistēmu, kuras pamatā ir ciešāka daudzpusēja sadarbība un laba pasaules līmeņa vadība."

85. Ir taisnība, ka LES 21. panta 2. punktā minētie mērķi ir Savienības ārējās darbības horizontālie mērķi, no kuriem neviens nav skaidri attiecināts uz KĀDP. KĀDP mērķu identifikācija ir sarežģītāka, jo, pirmkārt, LES 23. pants, kas iekļauts 2. nodaļā par īpašiem noteikumiem attiecībā uz KĀDP, attiecas uz LES 21. panta 2. punktā minētajiem Savienības ārējās darbības horizontālajiem mērķiem, un, otrkārt, KĀDP joma LES 24. panta 1. punktā ir definēta īpaši plaši un vispārīgi. Saskaņā ar šo tiesību normu "Savienības kompetence [KĀDP] jautājumos attiecas uz visām ārpolitikas jomām un visiem jautājumiem saistībā ar Savienības drošību, tostarp pakāpenisku kopējas aizsardzības politikas izstrādi, kam var sekot kopējas aizsardzības izveide".

86. Tomēr ir nepieciešams definēt robežas, kas pastāv starp KĀDP un citām Savienības politikām. Šis pienākums izriet no savstarpējas neietekmēšanas klauzulas par Savienības kompetencēm KĀDP jomā piemērošanas un ņemot vērā citas Savienības politikas jomas, kas paredzētas LES 40. pantā.

87. Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka iepriekš minētie Savienības ārējās darbības mērķi, proti, tie, kas minēti LES 21. panta 2. punkta a)–c) un h) apakšpunktā, tradicionāli tiek uzskatīti par šīs KĀDP sastāvdaļām. Šajā ziņā jānorāda, ka minētajā tiesību normā norādītie mērķi būtībā atbilst tiem, kas paredzēti LES 11. panta 1. punktā, redakcijā, kas bija spēkā pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā.

88. Pēc tam, ciktāl LESD 21. panta 2. punktā ir norādīti Savienības ārējās darbības kopīgie mērķi, lai noteiktu, kāda Savienības politikas joma it īpaši attiecas uz tādu vai citādu mērķi, šī tiesību norma jālasa kopā ar katrā politikas jomā konkrētākām piemērojamajām tiesību normām.

89. It īpaši attiecībā uz miera uzturēšanas un starptautiskās drošības stiprināšanas mērķi iepriekš minētajā spriedumā lietā Parlaments/Padome tas ir attiecināts uz KĀDP.

90. Šajā spriedumā Tiesa uz KĀDP attiecināja starptautiskā terorisma un tā finansēšanas apkarošanas mērķi, lai uzturētu mieru un starptautisko drošību, pamatojoties ne tikai uz LES 21. panta 2. punkta c) apakšpunktu un LES 24. panta 1. punkta pirmo daļu, bet arī uz LES 43. panta 1. punktu.

91. Tāpat kā lietā, kurā pasludināts šis spriedums, tas, ka nolīgums ir viens no instrumentiem, ar kuru Savienība īsteno starptautiski orientētu rīcību, kas minēta vairākās Drošības padomes rezolūcijās, un kura skaidrs mērķis ir saglabāt starptautisko mieru un drošību, ir svarīgs elements, lai uzskatītu, ka šo nolīgumu var attiecināt uz KĀDP [29].

92. Saskaņā ar LES 37. pantu, kas, atgādināšu, ir apstrīdētā lēmuma materiālais juridiskais pamats, Savienība var slēgt starptautiskus nolīgumus visās KĀDP jomās, tātad tostarp kopējas drošības un aizsardzības politikas jomā (turpmāk tekstā – "KDAP"), kas, kā norādīts LES 42. panta 1. punktā, ir KĀDP neatņemama sastāvdaļa.

93. Tādējādi es uzskatu, ka nolīgums, kas ir obligāts militārās operācijas *Atalanta* papildinājums un kam ir tāds pats miera saglabāšanas un starptautiskās drošības mērķis, attiecas uz KDAP jomu.

94. Saskaņā ar LES 42. panta 1. punktu KDAP "nodrošina Savienības darbības spēju, izmantojot civilos un militāros līdzekļus. Savienība var tos izmantot misijās ārpus Savienības, lai nodrošinātu miera uzturēšanu, konfliktu novēršanu un starptautiskās drošības stiprināšanu saskaņā ar principiem, kas noteikti Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos".

29 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Parlaments/Padome (76. punkts) un manu secinājumu 66. punktu lietā, kurā pasludināts šis spriedums.

95. KDAP uzdevumu saturs ir norādīts LES 43. panta 1. punktā, kurā ir noteikts, ka "uzdevumi, kas minēti 42. panta 1. punktā un kuru izpildē Savienība var izmantot civilos un militāros līdzekļus, ietver kopējas atbruņošanas operācijas, humanitāros [humānos] un glābšanas uzdevumus, militārās konsultēšanas un palīdzības uzdevumus, konfliktu novēršanas un miera uzturēšanas uzdevumus, kaujas uzdevumus krīzes pārvarēšanai, tostarp miera atjaunošanu un stabilizāciju pēc konflikta novēršanas. Visi šie uzdevumi var veicināt cīņu pret terorismu, tostarp atbalstot trešās valstis terorisma apkarošanā to teritorijā".

96. Parlaments norāda, ka tam nav skaidrs, kā tādi Savienības un *EUNAVFOR* pārstāvjiem saskaņā ar nolīgumu uzticētie uzdevumi kā personu un īpašumu nodošana, pierādījumu izpaušana, tiesvedības īstenošana un notiesāšanas atvieglināšana, tiesību aktu pārskatīšana, izmeklētāju mācības un finansiālas, tehniskas, loģistikas vai citas palīdzības sniegšana Maurīcijas Republikai var attiekties uz KDAP īpašiem uzdevumiem, kas minēti LES 42. un 43. pantā. Pat ja pieļautu, ka šie uzdevumi var veicināt vispārējo mērķi stiprināt starptautisko drošību un ir saistīti ar militāro operāciju *Atalanta*, Parlaments uzskata, ka to būtība un īpašie mērķi pārsniedz mērķus, kuru īstenošanai ir izveidota operācija *Atalanta*.

97. Savukārt es uzskatu, ka LES 43. panta 1. punktā minētais KDAP uzdevumu saraksts ir pietiekami plašs, lai aptvertu visus šā nolīguma noteikumus un tādējādi atzītu, ka tie ir KDAP uzdevumu sastāvdaļa.

98. Pat ja būtu jāatzīst, ka aizdomās turēto personu nodošana un tiesvedības īstenošana pret tām nav raksturīga militārām darbībām, ir jānorāda, ka viena no svarīgākajām KDAP iezīmēm, kas skaidri izriet no LES 42. panta 1. punkta un LES 43. panta 1. punkta, ir ne tikai militāro līdzekļu izmantošana, bet arī civilo līdzekļu izmantošana, it īpaši pildot krīzes pārvaldības uzdevumu [30].

99. Parlaments uzskata, ka nolīguma mērķis ir apkarot jebkādu noziedzības veidu, izmantojot instrumentus, kas līdzinās instrumentiem policijas sadarbības un tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās jomā saskaņā ar LESD trešās daļas V nodaļas par BDTT, ietverot to, ka apstrīdētais lēmums būtu jābalsta uz šajā nodaļā minētajiem juridiskajiem pamatiem, proti, uz LESD 82. un LESD 87. pantu.

100. Savukārt Komisija norāda, ka nolīguma galvenais mērķis ir nodrošināt, ka attiecīgās dalībvalstis pašas neuzsāktu kriminālprocesus. Šis nolīgums veicinātu dalībvalstu iestāžu un Maurīcijas Republikas iestāžu sadarbību, izveidojot juridiskus un praktiskus pamatus aizdomās turēto personu nodošanai trešajām piekrastes valstīm, lai tās veiktu izmeklēšanu un īstenotu tiesvedību. No tā izriet, ka nolīguma mērķis un tā saturs pamatojot, ka LESD 82. pants jāatzīst par juridisko pamatu nolīguma noslēgšanai, ņemot vērā, ka tā mērķis galvenokārt ir nodrošināt tiesu iestāžu sadarbību. Tas, ka nolīguma īstenošanā tiktu iesaistīts militārais personāls, nevarētu mainīt Komisijas apsvērumus. Nosakot atbilstošu juridisko pamatu, dalībnieka būtībai vai statusam neesot svarīgas nozīmes, savukārt izšķiroša nozīme ir paredzētās darbības būtībai.

101. Parlamenta un Komisijas argumentācija, manuprāt, ir nepareiza.

102. Savas argumentācijas pirmā aspekta atbalstam Parlaments norāda, ka noziedzības apkarošana nav Savienības mērķis vai īpašs uzdevums, īstenojot KĀDP vai KDAP, bet gan BDTT joma. Tas arī norāda, ka LES 43. panta 1. punktā ir minēta tikai terorisma apkarošana.

103. Tomēr šajā tiesību normā minētā norāde, ka KDAP uzdevumu īstenošana var veicināt terorisma apkarošanu, manuprāt, nekādā ziņā neizslēdz iespēju, ka šādu uzdevumu veikšana arī var veicināt citu noziedzības veidu apkarošanu.

30 — Kā norādīts 2003. gada 12. decembrī Briselē pieņemtajā dokumentā "Droša Eiropa labākā pasaulē – Eiropas drošības stratēģija", "jaunie draudi nav tikai militāri, un pret tiem nevar vērsties tikai ar militāriem līdzekļiem. Katram ir vajadzīgs dažādu instrumentu kopums." (7. lpp.)

104. Turklāt, kā pareizi norāda Padome, tādu noziedzības veidu apkarošana, kas rada apdraudējumu starptautiskajai drošībai un ir izdarīti ārpus Eiropas Savienības teritorijas, ir KĀDP jautājums, tostarp tas ir KDAP neatņemama sastāvdaļa, vajadzības gadījumā īstenojot krīzes pārvaldības operācijas.

105. Šajā ziņā jānorāda, ka Savienība KDAP jomā ir veikusi vairākus drošības nozares reformēšanas uzdevumus, it īpaši civilās misijas, lai novērstu draudus drošībai, tostarp noziedzīgu nodarījumu radītos draudus, vairākas policijas misijas un "tiesiskas valsts" misijas [31]. Tomēr šīs misijas, manuprāt, pamatoti netika attiecinātas uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Šo misiju ietvaros veikto darbību mērķis ir sabiedriskās kārtības uzturēšana vai atjaunošana. Paredzētās misijas var it īpaši ietvert drošības personāla mācības un atbalsta sniegšanu tam, kā arī palīdzību likumu izstrādē [32].

106. Parlamenta un Komisijas izvirzītie argumenti faktiski parāda, ka ir jāprecizē KĀDP atšķirība no BDTT ārējā aspekta.

107. Nošķirt šīs divas Savienības politikas jomas ir kļuvis grūti, jo tās divkārši attiecas uz drošības prasību [33]. Saskaņā ar LES 21. panta 2. punkta a) un c) apakšpunktu Savienībai kā tās ārējās darbības mērķus ir uzticēts saglabāt Savienības drošību un stiprināt starptautisko drošību. Tajā pašā laikā saskaņā ar LESD 67. panta 3. punktu nodrošināt augstu drošības līmeni arī ir BDTT mērķis.

108. Tomēr KĀDP un BDTT ārējā aspekta piemērošanas jomas ir skaidri jānošķir.

109. Kā norāda Padome, BDTT pasākumi neatkarīgi no tā, vai tie ir iekšēji vai ārēji, ir jāveic, lai sekmētu brīvības, drošības un tiesiskuma stiprināšanu Eiropas Savienībā. LESD 67. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "Savienība veido brīvības, drošības un tiesiskuma telpu", kas arī ir atspoguļots LES 3. panta 2. punktā. Tādējādi saskaņā ar šo tikko minēto tiesību normu "Savienība piedāvā saviem [BDTT] bez iekšējām robežām, kur personu brīva pārvietošanās ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, kas attiecas uz ārējo robežu kontroli, patvēruma meklētājiem, imigrāciju un noziedzības novēršanu un apkarošanu".

110. Veidojot BDTT Savienības pilsoņiem, Savienībai ir jāīsteno tās ārējā kompetence [34]. Piemēram, LESD 79. panta 3. punktā Savienībai ir skaidri piešķirta ārējā kompetence noslēgt atpakaļuzņemšanas līgumus. Turklāt, pamatojoties uz LESD 216. pantu, Savienība var slēgt starptautiskus nolīgumus par policijas un tiesu iestāžu sadarbību, tostarp, ja tas nepieciešams, lai sasniegtu BDTT mērķi.

31 — Minēšu, piemēram, Padomes 2008. gada 4. februāra Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP par Eiropas Savienības Tiesiskuma misiju Kosovā, *EULEX KOSOVO* (OV L 42, 92. lpp.), Irākai sniegto palīdzību, īstenojot Padomes 2010. gada 14. jūnija Lēmumu 2010/330/KĀDP par Eiropas Savienības Integrēto tiesiskuma misiju Irākā *EUJUST LEX-IRAQ* (OV L 149, 12. lpp.), Padomes 2012. gada 16. jūlija Lēmumu 2012/389/KĀDP par Eiropas Savienības misiju saistībā ar reģiona jūras spēku izveidi Āfrikas ragā (*EUCAP NESTOR*) (OV L 187, 40. lpp.), kā arī Padomes 2012. gada 16. jūlija Lēmumu 2012/392/KĀDP par Eiropas Savienības KDAP misiju Nigērā (*EUCAP Sahel Niger*) (OV L 187, 48. lpp.)

32 — Kopš *Santa Maria da Feira* Eiropadomes 2000. gadā Savienība ir izstrādājusi KDAP civilo aspektu. Šajā jomā veikto operāciju mērķis bija sniegt atbalstu valstīm pēckonflikta situācijā vai situācijā, kurās ir vājas iestādes, lai ļautu tām konsolidēt savas tiesību normas un/vai stiprināt savas spējas organizētās noziedzības apkarošanā vai efektīvāk kontrolēt savas ārējās robežas. Skat. Trauner, F., "The internal-external security nexus: more coherence under Lisbon?", no: *Occasional Paper*, ISS, 2011. gada marts, 16. lpp.

33 — Skat. Neframi, E., "L'aspect externe de l'espace de liberté, de sécurité et de justice: quel respect des principes et objectifs de l'action extérieure de l'Union?", no: *La dimension extérieure de l'espace de liberté, de sécurité et de justice de l'Union européenne après le Traité de Lisbonne, Bruylant*, 2013, 509. lpp., speciāli 521. lpp.

34 — Hāgas programmā: stiprināt brīvību, drošību un tiesiskumu Eiropas Savienībā (OV 2005, C 53, 1. lpp.) ir norādīts, ka visas Savienības pilnvaras, tostarp ārējās attiecības, būtu jāizmanto integrētā un saskaņotā veidā, lai izveidotu BDTT (4. punkta pēdējais punkts)..

111. Tātad, ņemot vērā LES 3. panta 2. punktā un LESD 67. pantā minētos mērķus, var noteikt BDTT ārējo aspektu. Citiem vārdiem sakot, BDTT ārējais aspekts ir funkcionāls un noderīgs tādu mērķu īstenošanai, kas izklāstīti šajos noteikumos [35]. Iekšējās un ārējās politikas aspekti BDTT jomā ir nesaraujami saistīti. Lai noteiktu, kas veido BDTT ārējo aspektu, ir svarīgi ņemt vērā galvenokārt BDTT iekšējās politiskās funkcijas [36].

112. No tā izriet, ka, ja minētās telpas izveidei būtu nepieciešama Savienības ārēja rīcība, lai varētu uzskatīt, ka nolīgums attiecas uz BDTT, tam jābūt cieši saistītam ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu Eiropas Savienībā. Citiem vārdiem sakot, saistība ar BDTT ir pamatota, ja pastāv tieša saikne starp Savienības iekšējās drošības mērķiem un tiesu iestāžu sadarbību un/vai policijas sadarbību, kas tiek īstenota ārpus Savienības. Turpretī Savienības rīcība jāattiecina uz KĀDP, ja tās mērķis ir vispirms miera, stabilitātes un demokrātijas attīstība reģionā ārpus Savienības [37].

113. Atšķirība, protams, ne vienmēr ir skaidra, jo ir taisnība, ka noziedzības izplatīšanās attiecīgajā reģionā var apdraudēt gan Savienības iekšējo drošību, gan stabilitāti attiecīgajā reģionā [38]. Kā izriet no Stokholmas programmas [39], ko pieņēmusi Eiropas Padome 2010. gadā, iekšējā un ārējā drošība ir nedalāmas. Lai aizsargātu Eiropu un tās pilsoņus, būtiski ir pievērsties apdraudējumiem pat tad, ja tie ir tālu no mūsu kontinenta [40].

114. Tomēr, manuprāt, nav arī noliedzams, ka, ja runa ir par Savienības rīcību, kura ir iekļaujama Drošības padomes uzsāktajā starptautiskās sadarbības procesā un kuras mērķis vispirms ir cīņa pret jebkuru miera un starptautiskās drošības apdraudējumu, tā ir jānosaka saskaņā ar KĀDP.

115. Šajā lietā nolīgums, kurš, kā minēts, attiecas uz starptautiskā līmenī paredzētu rīcību un kura mērķis ir pirātisma apkarošana pie Somālijas krastiem, lai nodrošinātu starptautisko mieru un drošību šajā reģionā, manuprāt, neattiecas uz situācijām, kurām ir pietiekama saikne ar BDTT izveidi.

116. Pretēji Parlamenta apgalvojumam, lai attiecinātu nolīgumu uz BDTT, nav pietiekami, ka tajā ir paredzēta sadarbība starp *EUNAVFOR* un Maurīcijas kriminālvajāšanas iestādēm un ka tas attiecas uz darbībām, kas līdzinās policijas vai tiesu iestāžu sadarbības darbībām.

117. Manuprāt, nepareizs ir apgalvojums, ka tad, ja runa ir par attieksmi pret indivīdu tiesā, ir pietiekami, lai Savienības rīcību attiecinātu uz BDTT – šajā gadījumā tās ārējo aspektu – politikas piemērošanas jomu. Īstenojot KĀDP, var izmantot policijas vai tiesu līdzekļus tās mērķu sasniegšanā. Šādu instrumentu izmantošana pati par sevi nav noteicoša, lai tos izmantotu miera uzturēšanas un starptautiskās drošības mērķa sasniegšanā, kurš, neapšaubāmi, kā tika minēts, ir KĀDP neatņemama sastāvdaļa, nevis BDTT raksturīgs mērķis.

35 — Skat. Govaere, I., un Demedts, V., "Quelle définition de l'"externe' en matière d'ELSJ? Le cadre et les enjeux", no: *La dimension extérieure de l'espace de liberté, de sécurité et de justice de l'Union européenne après le Traité de Lisbonne, Bruylant*, 2013, 498. lpp., speciāli 497. lpp.

36 — Turpat, 508. lpp.

37 — Skat. de Biolley, S., "Coopération policière dans l'Union européenne", no: *Jurisclasseur Europe*, brošūra 2680, 114. punkts.

38 — Turpat.

39 — Stokholmas programma – atvērta un droša Eiropa tās pilsoņu un viņu aizsardzības labā (OV 2010, C 115, 1. lpp.).

40 — Skat. 7. punktu "Eiropa globalizētā pasaulē – brīvības, drošības un tiesiskuma ārējā dimensija". Šajā ziņā Eiropas Padome atzīst, ka KDAP un daudzām brīvības, drošības un tiesiskuma telpā veiktām ārējām darbībām ir kopēji mērķi vai arī tie papildina viens otru. KDAP misijas arī būtiski sekmē Savienības iekšējo drošību, ņemot vērā centienus atbalstīt smagas starptautiskas noziedzības apkarošanu valstīs, kurās tās notiek, un nostiprināt tiesiskuma ievērošanu" (7.1. punkts). Tāpēc Eiropadome "mudina sekmēt ciešāku sadarbību un saskaņu starp politikas virzieniem brīvības, drošības un tiesiskuma telpā un KDAP, lai veicinātu minēto kopējo mērķu sasniegšanu" (turpat).

118. Uzdevumi, ko veic Savienība KDAP jomā, liecina, ka var mobilizēt tradicionālos BDTT instrumentus KĀDP mērķu sasniegšanai. Tādējādi Savienības paredzētās starptautiskās misijas, lai nodrošinātu miera, konfliktu novēršanu un starptautiskās drošības stiprināšanu, ir vieglāk īstenojamas, ja ir iespēja izmantot tādus civilos līdzekļus kā tiesu sistēmas un attiecīgo trešo valstu policijas dienestu stiprināšana [41]. Tāpēc BDTT ārējais aspekts labi iekļaujas Savienības ārējās politikas kompetences īstenošanā KĀDP mērķu sasniegšanai [42].

119. Visbeidzot es uzsveru: konstatējums, ka nolīguma mērķis ir aizsargāt aizdomās par pirātismu turēto personu tiesības, kā arī norāde tajā uz turpmāko nolīgumu starp pusēm, lai paredzētu noteikumus par Savienības sniegto tehnisko un loģistikas palīdzību Maurīcijas Republikai, it īpaši likumdošanas pārskatīšanu, izmeklētāju un prokuroru mācībām, izmeklēšanas un tiesvedības kārtību, neļauj šo nolīgumu attiecināt uz BDTT jomu. Šo nolīguma sastāvdaļu mērķis ir nodrošināt cilvēktiesību aizsardzību un tiesiskuma konsolidāciju, kas ir daļa no KĀDP mērķiem. Šajā ziņā ir paradoksāli, ka līgumslēdzēju pušu vēlme nodrošināt, ka pirātisma efektīva apkarošana netiek veikta, pārkāpjot minēto darbību veicēju pamattiesības, veicina to, ka nolīgums vairs neattiecas tikai uz KĀDP jomu, kurā, tāpat kā citās Savienības politikas jomās, ir jāievēro pamattiesības.

120. Savienības veikta militārā operācija obligāti beidzas ar pirātisko darbību veicēju arestēšanu. Kārtība, kādā pret šī personām izturas pēc to arestēšanas un kāds liktenis tās sagaida, acīmredzami ietilpst pašā operācijā. Tomēr vienīgā likumam atbilstošā attieksme ir šo personu tiesāšana. Šāda aspektā tas, ka ļaušana dalībvalstīm, kurām ir nodoti pirāti, īstenot to procedūras saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām, ir galīgā, taču būtiskā militārās operācijas stadija, kas īstenota KĀDP ietvaros.

121. No iepriekš minētā izriet, ka Padome, pieņemdama apstrīdēto lēmumu, ir pamatoti uzskatījusi, ka tas nebija attiecināms uz BDTT ārējo aspektu un tādējādi nebija jāizmanto viens no juridiskajiem pamatiem, kas attiecas uz šo Savienības politiku.

122. Manuprāt, nolīgums nesatur sastāvdaļu, kas attiecas uz sadarbību attīstības jomā, ar kuru varētu pamatot tāda juridiskā pamata izmantošanu, kas noteikts LESD 1. nodaļas III sadaļas piektajā daļā.

123. Tiesa 2008. gada 20. maija spriedumā lietā Komisija/Padome [43], ir nospriedusi, ka, "lai sadarbības politikas attīstības jomā ietvaros Kopiena varētu veikt konkrētu pasākumu, kura mērķis ir cīņa pret vieglo ieroču un kājnieku ieroču izplatīšanu, šim pasākumam – gan atbilstoši tā mērķim, gan saturam – ir jāietilpst tās kompetences, kas tai šajā jomā ir piešķirta ar EK līgumu, piemērošanas jomā" [44]. Saskaņā ar Tiesas viedokli "tas tā nav gadījumā, ja šāda pasākuma – pat tad, ja tas veicina attīstības valsts ekonomikas un sociālo attīstību, – galvenais mērķis ir KĀDP īstenošana" [45].

124. Tomēr, kā jau tika norādīts, nolīguma un apstrīdētā lēmuma smaguma centrs ir KĀDP.

125. Saskaņā ar LESD 208. panta 1. punkta otro daļu "Savienības politikai attīstības jomā galvenais mērķis ir nabadzības mazināšana un ilgākā laika posmā – tās izskaušana".

41 — Sinerģija starp BDTT un KĀDP tradicionālajiem instrumentiem to KDAP aspektā ir uzsvērta "Eiropas Savienības iekšējās drošības stratēģija – Ceļā uz Eiropas drošības modeli", ko Tieslietu un iekšlietu padome ir pieņēmusi 2010. gada 25. un 26. februārī un ko Eiropadome ir apstiprinājusi 2010. gada 25. un 26. martā, kurā ir teikts, ka "ļoti svarīgi ir arī stiprināt tiesībaizsardzības aģentūras un tiesiskuma, brīvības un drošības struktūrvienības visos civilo krīžu pārvarēšanas misiju posmos, lai tām būtu sava loma konfliktu risināšanā, sadarbojoties ar citiem iesaistītajiem (militārajiem, diplomātiskajiem, neatliekamās palīdzības u.c.) dienestiem uz vietas". Tādējādi pastāv cieša saikne un papildināmība starp BDTT un KDAP ārējo aspektu. Kaut gan sadarbībai ar trešajām valstīm ir būtiska nozīme Savienības iekšējās drošības mērķu sasniegšanā, arī KDAP uzdevumi var veicināt BDTT mērķu sasniegšanu, ne tikai sniedzot atbilstošu informāciju par iekšējo drošību, bet arī sekmējot stabilitāti Savienības kaimiņvalstīs (skat. par šo aspektu skat. Wolff, S., un Mounier, G., "The external dimension of JHA: A new dimension of EU diplomacy", *Freedom, Security and Justice after Lisbon and Stockholm*, TMC Asser Press, 2011).

42 — Skat. Neframi, E. (minēts iepriekš, 527. lpp.).

43 — C-91/05, *Recueil*, I-3651. lpp.

44 — 71. punkts.

45 — 72. punkts.

126. Kā norāda Padome, LESD 208. panta 1. punktā ir mainīta sadarbības attīstības jomā piemērošanas joma, tādējādi būtisks elements Savienības politikā attīstības jomā ir nabadzības mazināšana un izskaušana. Turklāt LESD 208. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā ir precizēts, ka "politikā, kas var iespaidot jaunattīstības valstis, Savienība ievēro mērķus, kas noteikti sadarbībai attīstības jomā". Citās Savienības politikas jomās, piemēram, KĀDP, ir jāņem vērā mērķi, kas noteikti sadarbībai attīstības jomā, un tādējādi tās var sniegt savu ieguldījumu, kas atbilst Savienības ārējās darbības saskaņotības prasībai. Tādējādi tikai tas, ka KĀDP pasākums varētu labvēlīgi ietekmēt trešās valsts attīstību, nepadara minēto pasākumu par tādu, kas attiecas uz sadarbības attīstības jomā piemērošanas jomu LESD 208. panta izpratnē.

127. Kad spēkā bija Līgumi pirms Lisabonas līguma, Tiesa samērā plaši interpretēja sadarbības attīstības jomā piemērošanas jomu [46]. Tomēr šādai plašai pieejai ir daži ierobežojumi. It īpaši ir jānošķir pasākumi, kas vērsti uz attīstību, no pasākumiem, kuriem ir citi Savienības mērķi, piemēram, KĀDP mērķi. No šī viedokļa raugoties, Maurīcijas Republikas tiesāšanas spēju stiprināšana pati par sevi nav mērķis, bet mērķis ir efektīvi apkarot pirātismu, kas rada apdraudējumu starptautiskajam mieram un drošībai, ievērojot minēto darbību veicēju pamattiesības.

128. Jebkura palīdzība, kas sniegta saskaņā ar šo nolīgumu, it īpaši saskaņā ar 7. panta 2. un 3. punktu, attieksies uz aizdomās par pirātismu turētu personu nodošanu, lai efektīvi apkarotu pirātismu, un Maurīcijas Republikas spēju īstenot nolīgumu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām par cilvēktiesībām. Turklāt jānorāda, ka nolīguma 10. panta 2. punkta f) apakšpunktā minētās tehniskās palīdzības, ekspertīzes, apmācības vai kādas cita veida palīdzības, kas minēta šā nolīguma 7. pantā, sniegšana ir paredzēta tikai, "lai sasniegtu šā nolīguma mērķus". Tātad nolīgumā paredzētā palīdzība nepārsniedz mērķus, kuru dēļ tika izveidota operācija *Atalanta*. Tādējādi tās mērķis nekādā ziņā nav Maurīcijas Republikas attīstība un tādējādi tā nav uzskatāma par attīstības pasākumu saskaņā ar LESD 208. pantu un 209. pantu.

129. Palīdzības veidam nav izšķirošas nozīmes, un neviens no tiem neattiecas uz sadarbību attīstības jomā [47]. Šajā ziņā tāds atbalsts kā "tehniskā un loģistikas palīdzība Maurīcijas Republikai tādās jomās kā tiesību aktu pārskatīšana, izmeklētāju un prokuroru mācības, izmeklēšanas un tiesu procedūras" [48] arī var tikt sniegts saskaņā ar KĀDP, un it īpaši saskaņā ar KDAP, kā tika norādīts iepriekš, lai nodrošinātu drošību un veicinātu cilvēktiesību un tiesiskuma ievērošanu.

130. No šiem apsvērumiem izriet, ka, ciktāl nolīgumā nav atrodama sastāvdaļa attiecībā uz sadarbību attīstības jomā, ir pareizi, ka apstrīdētais lēmums bija balstīts uz LES 37. pantu, nepievienojot juridisko pamatu, kas attiecas uz sadarbību attīstības jomā.

131. Tā kā apstrīdētais lēmums ir pamatoti balstīts tikai uz juridisko pamatu attiecībā uz KĀDP, nolīgums, kas uz to attiecas, ir jāuzskata par tādu, kas attiecas tikai un vienīgi uz KĀDP LESD 218. panta 6. punkta otrās daļas izpratnē. Tādējādi lēmuma par šā nolīguma noslēgšanu pieņemšanai nebija nepieciešams ne Parlamenta apstiprinājums, ne arī apspriešanās ar to.

II – Par pamatu attiecībā uz LESD 218. panta 10. punkta otrās daļas pārkāpumu

132. Izvirzot otro pamatu, Parlaments pārmet Padomei, ka tas netika "nekavējoties un pilnīgi [informēts] visos procedūras posmos", pretēji tam, kas ir noteikts ar LESD 218. panta 10. punktā.

46 — Skat. 1996. gada 3. decembra spriedumu lietā C-268/94 Portugāle/Padome (*Recueil*, I-6177. lpp., 23.–29. un 37.–39. punkts), 2007. gada 23. oktobra spriedums lietā C-403/05 Parlaments/Komisija (Krājums, I-9045. lpp., 56.–58. punkts) un iepriekš minēto 2008. gada 20. maija spriedumu lietā Komisija/Padome (64.–70. punkts).

47 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto 2008. gada 20. maija spriedumu lietā Komisija/Padome (104. un 105. punkts).

48 — Skat. nolīguma 7. panta 3. punktu.

133. Padome galvenokārt uzskata, ka šis pamats ir nepieņemams, jo, ciktāl nolīgums attiecas tikai uz KĀDP, Tiesai nav jurisdikcijas pārbaudīt, vai ir izpildītas šajā tiesību normā paredzētās saistības sniegt informāciju. Pakārtoti, ja Tiesa pasludinātu, ka tās jurisdikcijā ir pārbaudīt, vai Padome ir ievērojusi minēto noteikumu, tā apgalvo, ka tai nevar pārmest nevienu LESD 218. panta 10. punkta pārkāpumu.

134. Saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta otro daļu Tiesai "nav jurisdikcijas attiecībā uz [..] noteikumiem [KĀDP jomā], izņemot tās jurisdikciju pārraudzīt atbilstību [LES] 40. pantam un izskatīt dažu lēmumu likumību, kā paredzēts [LESD] 275. panta otrajā daļā".

135. Turklāt LESD 275. panta pirmajā daļā ir precizēts, ka Tiesai nav jurisdikcijas "uz tiesību aktiem, kas pieņemti saistībā ar noteikumiem par [KĀDP]". Tomēr saskaņā ar LESD 275. panta otro daļu "Tiesas kompetencē tomēr ir pārraudzīt [LES] 40. panta piemērošanu un izlemt lietas, kuras ierosinātas saskaņā ar [LESD] 263. panta ceturtajā daļā paredzētajiem nosacījumiem par lēmumu likumību, kuri paredz ierobežojošus pasākumus pret fiziskām vai juridiskām personām un kurus pieņēmusi Padome, pamatojoties uz [LES] V sadaļas II nodaļu".

136. No šiem noteikumiem izriet, ka, lai arī noteikums, ka Tiesai nav jurisdikcijas KĀDP jomā, ir spēkā, nav iespējams pilnībā izvairīties no Savienības tiesas vērīguma.

137. Ir skaidrs, ka LESD 218. pantā ir paredzēti noteikumi par visu starptautisko nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu. It īpaši LESD 218. panta 10. punktā paredzētais noteikums par to, ka "[..] Parlamentu nekavējoties un pilnīgi informē visos procedūras posmos", attiecas uz visām Savienības tiesību jomām. Tāpēc, lai arī šo noteikumu ir paredzēts piemērot it īpaši attiecībā uz Savienības noslēgtajiem starptautiskajiem nolīgumiem KĀDP jomā, tas nekādā ziņā nav noteikums attiecībā uz KĀDP LES 24. panta 1. punkta otrās daļas un LESD 275. panta pirmās daļas izpratnē. Tātad šis pirmais pamats par kompetences neesamību ir jānoraida.

138. Turklāt, kaut gan apstrīdētais lēmums, kā norādīts iepriekš, noteikti ir tiesību akts, kas no materiāltiesiskā skatupunkta pieņemts, pamatojoties uz noteikumiem attiecībā uz KĀDP LESD 275. panta pirmās daļas izpratnē, tas, manuprāt, nenozīmē, ka būtu jāpasludina, ka Tiesai nav jurisdikcijas pārbaudīt, vai Padome ievēro LESD 218. panta 10. punktā paredzētās procesuālās prasības, kuras ir piemērojamas visiem starptautiskajiem līgumiem un kuru piemērošana KĀDP jomā noslēgtajiem starptautiskajiem nolīgumiem nav skaidri izslēgta.

139. Tātad, lai arī Tiesas kompetences princips saistībā ar pārbaudi, vai Padome ievēro LESD 218. panta 10. punktu, manuprāt, ir jāpieņem, tomēr ir taisnība, ka, veicot tāda starptautiska nolīguma pārbaudi, kas attiecas tikai uz KĀDP, kā tas ir izskatāmajā lietā, Tiesai jāņem vērā noteikumu un procedūru KĀDP jomā īpašā būtība, kā tas izriet no LES 24. panta 1. punkta otrās daļas.

140. Kā Tiesa ir atgādinājusi iepriekš minētajā spriedumā lietā Parlaments/Padome, "Savienības līmenī Parlamenta līdzdalība likumdošanas procesā atspoguļo demokrātijas pamatprincipu, ar kuru saskaņā tauta ar pārstāvju palātas starpniecību piedalās varas īstenošanā"[49]. Tomēr tajā pašā laikā Tiesa ir varējusi tikai konstatēt, ka Lisabonas līguma autori izdarīja izvēli "piešķirt Parlamentam ierobežotāku lomu attiecībā uz Savienības rīcību KĀDP ietvaros"[50].

141. Tomēr viens no īpašajiem noteikumiem un procedūrām attiecībā uz KĀDP ir tas, ka saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta otro daļu Parlamenta apstiprināšana vai apspriešanās ar to nav nepieciešamas, ja nolīgums attiecas tikai uz KĀDP.

49 — 81. punkts.

50 — 82. punkts.

142. No tā, manuprāt, izriet, ka noteikumi un informācijas pareizība, kas jānodrošina Parlamentam saskaņā ar LESD 218. panta 10. punktu, nevar būt tādi paši, ja attiecīgais nolīgums attiecas vai tikai daļēji attiecas uz KĀDP. Citiem vārdiem sakot, es uzskatu, ka var likumīgi prasīt, lai Padome nodrošina Parlamentam pēc iespējas ātrāk sīku informāciju par starptautisku nolīgumu, ja minētajai iestādei ir pienākums dot savu piekrišanu vai arī ar to jāapspriežas saskaņā ar LESD 218. panta 6. punkta otro daļu un ja nav prasīts Parlamenta apstiprinājums vai apspriešanās ar to. Lai sniegtu kompetentu atzinumu, Parlamentam obligāti savlaicīgi jāsaņem pietiekami sīka informācija, un tam būtu pamats neapstiprināt nolīguma noslēgšanu, ja tā rīcībā nav šādas informācijas.

143. Katrā ziņā pārbaude saistībā ar Padomes pienākumu sniegt informāciju, kas minēts LESD 218. panta 10. punktā, Tiesai, manuprāt, jāveic, ņemot vērā attiecīgā nolīguma būtību un saskaņā ar 218. panta 6. punkta otro daļu Parlamentam piešķirtajām pilnvarām ietekmēt nolīguma materiālo saturu.

144. Ņemot vērā, ka LESD 218. panta 10. punktā paredzētā pienākuma sniegt informāciju intensitāte var mainīties atkarībā no Parlamenta iesaistīšanās starptautisku nolīgumu noslēgšanas procedūrā, nedrīkst pieļaut, ka Parlamentam netiek sniegta pietiekama informācija, ja attiecīgais nolīgums attiecas tikai uz KĀDP. Es atgādinu: lai arī intensitāte var mainīties atkarībā no situācijas, LESD 218. panta 10. punktā paredzētais pienākums sniegt informāciju ir vispārpiemērojams, tostarp KĀDP jomā.

145. Turklāt nav jāaizmirst: lai arī Parlamentam ir ierobežota loma KĀDP jomā, it īpaši, ja nolīgums attiecas tikai uz KĀDP, tam tomēr ir tiesības pārbaudīt šo politiku, kā tas it īpaši izriet no LES 36. panta [51].

146. Tagad pievērsīsimies tam, kad Parlaments tika informēts par sarunām un nolīguma noslēgšanu.

147. 2010. gada 22. martā Padome pilnvaroja Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos sākt sarunas, lai noslēgtu nodošanas nolīgumus ar vairākām trešajām valstīm, tostarp Maurīcijas Republiku.

148. Ar tajā pašā dienā datētu vēstuli Padome par šo lēmumu informēja Parlamenta priekšsēdētāju, norādot, ka tā informēs Parlamentu, kad pienāks nodošanas nolīgumu noslēgšanas laiks.

149. Sarunas beidzās 2011. gada 12. jūlijā ar apstrīdētā lēmuma pieņemšanu, ar kuru Padome atļāva parakstīt nolīgumu.

150. Nolīgums tika parakstīts 2011. gada 14. jūlijā.

151. Apstrīdētais lēmums un nolīgums 2011. gada 30. septembrī tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

152. Ar 2011. gada 17. oktobra vēstuli Padome informēja Parlamenta priekšsēdētāju par apstrīdētā lēmuma pieņemšanu un nolīguma parakstīšanu.

153. Parlaments pārmet Padomei, pirmkārt, ka tas nav sniedzis informāciju sarunu posmā par nolīgumu un, otrkārt, ka par apstrīdēto lēmumu un nolīgumu tas paziņoja vairāk nekā pēc trijiem mēnešiem.

51 — Tādējādi LES 36. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka "Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos regulāri apspriežas ar [..] Parlamentu par [KĀDP] un [KDAP] būtiskākajiem aspektiem un pamatvirzienu izvēli un informē to par šo politiku attīstību. Viņš nodrošina to, ka attiecīgi ievēro [..] Parlamenta viedokli. [..] Parlamenta informēšanā var iesaistīt īpašos pārstāvjus". LES 36. panta otrajā daļā ir precizēts, ka Parlaments "var uzdot Padomei un Augstajam pārstāvim jautājumus vai sniegt tai ieteikumus. Tas divreiz gadā rīko debates par panākumiem, kas gūti [KĀDP], tostarp [KDAP], īstenošanā".

154. Manuprāt, šo iebildumu dēļ apstrīdēto lēmumu nav iespējams atcelt.

155. Pirmkārt, es uzskatu, ka LESD 218. panta 10. punktā ir paredzēts, ka Padomei jānodrošina Parlamentam efektīva pieeja informācijai. Tādējādi šajā tiesību normā paredzēto pienākumu sniegt informāciju, manuprāt, nevar uzskatīt par izpildītu, ja Padomes lēmums ir tikai publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Tomēr jākonstatē, ka Padome tieši un personīgi informēja Parlamenta priekšsēdētāju par sarunu sākšanu un vēlāk – par apstrīdētā lēmuma pieņemšanu un nolīguma parakstīšanu.

156. Otrkārt, kā norādīts iepriekš, nevarētu prasīt, lai Padome gadījumā, kad attiecīgais nolīgums attiecas tikai uz KĀDP, sniedz Parlamentam tikpat sīku informāciju kā tad, kad ir prasīts Parlamenta apstiprinājums vai apspriešanās ar to. It īpaši, ciktāl Parlamentam nebija jāsniedz atzinums par nolīguma saturu, informācijas sniegšana par sarunu gaitu nebija obligāta.

157. Treškārt, attiecībā uz triju mēnešu termiņu, kas bija pagājis, līdz Parlamentam tika paziņots par apstrīdēto lēmumu un nolīgumu, jākonstatē, ka LESD 218. panta 10. punkta garam vairāk atbilstu tas, ka Parlaments tiktu informēts pirms apstrīdētā lēmuma un nolīguma publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Tomēr, ņemot vērā, ka ar attiecīgo termiņu iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ saistībā ar to, ka nolīgums attiecas tikai uz KĀDP, netika pārkāptas Parlamenta prerogatīvas, ne arī Parlaments varēja ietekmēt nolīguma saturu, es uzskatu, ka nosacījumi, lai konstatētu LESD 218. panta 10. punkta pārkāpumu, nav izpildīti.

III – Secinājumi

158. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai:

— prasību noraidīt un

— piespriest Eiropas Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, savus izdevumus sedz Čehijas Republika, Francijas Republika, Itālijas Republika, Zviedrijas Karaliste, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste un Eiropas Komisija.